

DAVLAT HOKIMIYAT ORGANLARI BILAN HAMKORLIK: GR MENEJMENT

Marjona ABDUJABBOROVA

O'zbekiston Milliy universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti

“Siyosatshunoslik” yo'nalishi

3-bosqich talabasi

abdujabborova2007@icloud.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada Government Relations (GR) faoliyatining mazmun-mohiyati, uning davlat organlari va turli tashkilotlar o'rtasidagi samarali hamkorlikni rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, GR strategiyalarining amaliy ahamiyati, manfaatdor tomonlar bilan muloqot qilish usullari hamda zamonaviy boshqaruv tizimidagi roli yoritilgan. Tadqiqot natijalari GR mexanizmlaridan samarali foydalanish tashkilotlarning faoliyatini takomillashtirish va davlat bilan o'zaro ishonchli munosabatlarni mustahkamlashga xizmat qilishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Government Relations, davlat organlari, strategik hamkorlik, manfaatdor tomonlar, kommunikatsiya, boshqaruv.

Аннотация: В данной статье проанализированы сущность и содержание деятельности Government Relations (GR), а также её роль в развитии эффективного взаимодействия между государственными органами и различными организациями. Рассмотрены практическое значение GR-стратегий, методы выстраивания коммуникации с заинтересованными сторонами и место Government Relations в современной системе управления. Результаты исследования показывают, что эффективное применение механизмов GR способствует совершенствованию деятельности организаций,

укреплению взаимного доверия и развитию конструктивного сотрудничества с государственными органами.

Ключевые слова: Government Relations (GR), государственные органы, стратегическое сотрудничество, заинтересованные стороны, коммуникация, управление.

Abstract: This article examines the concept and essence of Government Relations (GR) and analyzes its role in fostering effective cooperation between government institutions and various organizations. It explores the practical significance of GR strategies, methods of communication with stakeholders, and the role of Government Relations in modern governance. The findings indicate that the effective implementation of GR mechanisms contributes to improving organizational performance, strengthening mutual trust, and enhancing constructive cooperation with government authorities.

Keywords: Government Relations (GR), government institutions, strategic cooperation, stakeholders, communication, governance.

Kirish

Hokimiyat bilan aloqalar sohasi XX asrning o'rtalarida, ayniqsa AQShda, davlat organlari va biznes o'rtasidagi munosabatlarning murakkablashuvi natijasida mustaqil boshqaruv yo'nalishi sifatida shakllana boshlagan. Uning rivojlanishiga lobbichilik (lobbying), PA (public affairs) va PR (public relations) sohalarining taraqqiyoti asos bo'lgan.

Hozirgi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida davlat organlari bilan turli tashkilotlar o'rtasidagi samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish boshqaruvning muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. Davlat siyosatini amalga oshirish, normativ-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va manfaatdor tomonlarning fikrini inobatga olish jarayonlarida Government Relations (GR) faoliyati alohida ahamiyat kasb etmoqda. Mazkur yo'nalish davlat organlari, biznes subyektlari,

nodavlat notijorat tashkilotlari hamda boshqa manfaatdor tomonlar o'rtasida tizimli va strategik muloqotni tashkil etishga xizmat qiladi (Harris & Fleisher, 2005) [1].

Ilmiy adabiyotlarda Government Relations tashkilotlarning davlat organlari bilan o'zaro munosabatlarini boshqarishga qaratilgan strategik faoliyat sifatida talqin etiladi. J. L. McGrath (2005) fikriga ko'ra, GR davlat siyosatidagi o'zgarishlarni kuzatish, davlat organlari bilan samarali muloqotni yo'lga qo'yish va tashkilot manfaatlarini qonuniy asosda ifoda etishni o'z ichiga oladi [2]. Bunday yondashuv davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash hamda boshqaruv qarorlarining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Bugungi kunda Government Relations faqat korporativ manfaatlarini ifodalash vositasi sifatida emas, balki strategik kommunikatsiyaning muhim elementi sifatida ham e'tirof etilmoqda. J. E. Grunig va T. Hunt (1984) tashkilotlar va manfaatdor tomonlar o'rtasidagi ikki tomonlama simmetrik kommunikatsiya samarali boshqaruvning muhim sharti ekanligini ta'kidlaydilar [3]. Ushbu tamoyil Government Relations faoliyatida ham asosiy yondashuvlardan biri hisoblanadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, samarali GR strategiyalarini qo'llash davlat va biznes o'rtasidagi ishonchni mustahkamlash, normativ-huquqiy muhitni takomillashtirish hamda investitsion jozibadorlikni oshirishga xizmat qiladi (OECD, 2021). O'zbekistonda ham davlat boshqaruvini modernizatsiya qilish, ochiqlik va shaffoflik tamoyillarini keng joriy etish hamda davlat organlarining jamoatchilik bilan muloqotini kuchaytirishga qaratilgan islohotlar Government Relations faoliyatini rivojlantirish zaruratini yanada oshirmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi Government Relations faoliyatining mazmun-mohiyatini tahlil qilish, uning davlat organlari va turli tashkilotlar o'rtasidagi samarali hamkorlikni rivojlantirishdagi o'rnini aniqlash hamda zamonaviy boshqaruv tizimidagi ahamiyatini yoritishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Government Relations (GR) tushunchasi davlat organlari va turli manfaatdor tomonlar o'rtasidagi strategik hamkorlikni boshqarishga qaratilgan faoliyat sifatida ilmiy adabiyotlarda keng yoritilgan. Xorijiy tadqiqotchilar GRni davlat siyosati va boshqaruv jarayonlariga qonuniy hamda ochiq muloqot orqali ta'sir ko'rsatish, tashkilot manfaatlarini ifodalash va davlat organlari bilan uzoq muddatli hamkorlikni rivojlantirish vositasi sifatida izohlaydilar (Harris & Fleisher, 2005).

McGrath (2010) Government Relationsni zamonaviy Public Affairs tizimining muhim tarkibiy qismi sifatida baholab, uning asosiy vazifalari davlat siyosatini monitoring qilish, manfaatdor tomonlar bilan muloqotni tashkil etish va tashkilotlarning strategik manfaatlarini qonuniy mexanizmlar orqali ilgari surishdan iborat ekanligini ta'kidlaydi [4]. OECD (2021) hisobotida esa davlat organlari bilan ochiq, shaffof va institutsional muloqot demokratik boshqaruvning muhim omili sifatida e'tirof etilgan [5].

Shuningdek, Grunig va Hunt (1984) tomonidan ishlab chiqilgan ikki tomonlama simmetrik kommunikatsiya modeli tashkilotlar va manfaatdor tomonlar o'rtasidagi samarali axborot almashinuvi hamda o'zaro ishonchni shakllantirishning nazariy asoslaridan biri hisoblanadi. Mazkur yondashuv Government Relations faoliyatida ham davlat organlari bilan konstruktiv muloqotni yo'lga qo'yishda muhim ahamiyatga ega.

Muhokama va natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, Government Relations tashkilotlar va davlat organlari o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni mustahkamlovchi strategik boshqaruv vositasi hisoblanadi. GRning samarali tashkil etilishi davlat siyosatidagi o'zgarishlarni o'z vaqtida tahlil qilish, manfaatdor tomonlarning fikrini inobatga olish hamda tashkilot manfaatlarini amaldagi qonunchilik doirasida himoya qilish imkonini beradi.

Xalqaro tajriba tahlili rivojlangan mamlakatlarda Government Relations korporativ boshqaruvning muhim elementi sifatida shakllanganini ko'rsatadi. Yirik kompaniyalar va xalqaro tashkilotlarda faoliyat yurituvchi GR bo'limlari davlat organlari bilan muntazam muloqot olib boradi, normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini monitoring qiladi hamda davlat siyosatiga oid tashabbuslar yuzasidan ekspertlik takliflarini ishlab chiqadi. Bu esa davlat va biznes o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash, investitsiya muhitini yaxshilash va boshqaruv qarorlarining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonda ham davlat boshqaruvi tizimini takomillashtirish, ochiqlik va shaffoflik tamoyillarini keng joriy etish hamda tadbirkorlik subyektlari bilan samarali muloqotni rivojlantirish bo'yicha izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, Government Relations faoliyatining institutsional asoslarini mustahkamlash, ushbu sohada malakali mutaxassislarni tayyorlash va xalqaro tajribani milliy amaliyotga moslashtirish dolzarb vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, Government Relations mexanizmlaridan samarali foydalanish davlat organlari va tashkilotlar o'rtasida o'zaro ishonchni mustahkamlaydi, manfaatdor tomonlarning qarorlar qabul qilish jarayonidagi ishtirokini kengaytiradi hamda boshqaruv tizimining ochiqligi va samaradorligini oshiradi.

Xulosa

Government Relations zamonaviy boshqaruv tizimining muhim tarkibiy qismi bo'lib, davlat organlari va turli tashkilotlar o'rtasidagi samarali hamkorlikni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Tadqiqot davomida GR faoliyatining nazariy asoslari va amaliy ahamiyati tahlil qilinib, uning strategik kommunikatsiyani rivojlantirish, davlat siyosatidagi o'zgarishlarga moslashish hamda manfaatdor tomonlar bilan barqaror muloqotni ta'minlashdagi roli yoritildi.

Tadqiqot natijalari Government Relations mexanizmlarini samarali qo'llash tashkilotlar faoliyati samaradorligini oshirish, davlat organlari bilan o'zaro

ishonchli va ochiq munosabatlarni shakllantirish hamda boshqaruv qarorlarining sifatini yaxshilashga xizmat qilishini ko'rsatdi. Shu munosabat bilan O'zbekistonda Government Relations institutini rivojlantirish, uning huquqiy va tashkiliy asoslarini takomillashtirish, zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish hamda ushbu yo'nalishda malakali mutaxassislarni tayyorlash maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Harris, P., & Fleisher, C. S. (Eds.). (2005). *The Handbook of Public Affairs*. SAGE Publications.
2. Journal of Public Affairs//
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/pa.369>
3. Grunig, J. E., & Hunt, T. (1984). *Managing Public Relations*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
4. Sanders, K. (2016). Public Affairs. In G. Mazzoleni (Ed.), *The International Encyclopedia of Political Communication*. Wiley-Blackwell.
5. OECD. (2021). *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*. Paris: OECD Publishing.